

09.02.2015

Kj/3

§ 150

Stj / Valtuutettu Helena Kantolan aloite ikääntyneiden kuntoutuspalveluista, kortteliasumisesta ja lähipalvelujen tasa-arvoisesta toteutumisesta

HEL 2014-011020 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti katsoa valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Allekirjoitettu, Kantola Helena valtuustoaloite
- 2 Kantola Helena valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Helena Kantola ja neljä muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että sote -uudistuksen yhteydessä luodaan edellytyksiä muuttaa vanhusten asumismuoto palvelukortteliasumiseksi ja tuottaa sote -palveluja samanlaisina lähipalveluina kaikille helsinkiläisille.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa valtuutettujen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingissä palvelurakenne on jo muuttunut niin, että yhä suurempi osa ikääntyneestä väestöstä asuu kotona ja laitoshoidon osuus ympärivuorokautisesta hoidosta on vähentynyt ja tehostetun palveluasumisen osuus on noussut. Sairaalatoimintaa on kehitetty entistä enemmän geriatrisen akuuttihoidon ja kuntoutuksen suuntaan, jolloin hoitajaksot ovat lyhentyneet merkittävästi. Samaan aikaan myös muita kotona asumista tukevia palveluja on kehitetty aktiivisesti ja monipuolisesti.

Sosiaali- ja terveystieteiden palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2030 - suunnitelman mukaisesti Helsingissä kehitetään sen yhtenä osana monipuolisia palvelukeskuksia. Monipuolisella palvelukeskuksella tarkoitetaan paikallista tai alueellista palvelukokonaisuutta, joka kokoaa pääasiassa ikääntyville ja monisairaille tarkoitettuja palveluja ehkäisevistä palveluista korjaaviin palveluihin turvaten kokonaisvaltaisen, tarpeen mukaisen tuen väestölle. Monipuolisia palvelukeskuksia on Helsingissä nyt kymmenen eri puolilla kaupunkia, ja palveluverkkosuunnitelman mukaisesti tavoitteena on lisätä niitä vielä kolme vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Kampissa toimii asiakasmäärältään merkittävä avoin palvelukeskus. Kaikissa monipuolisissa palvelukeskuksissa asioi runsaasti lähialueella asuvia ikääntyviä asukkaita.

Monipuolisen palvelukeskuksen palveluihin on tarkoitus liittää ikääntyville sekä avosairaanhoitoon että suun terveydenhuollon palveluja. Lisäksi monipuolisen palvelukeskuksen palveluihin voi kuulua ikääntyville kohdennettuja mielenterveys- ja päihdepalveluja ja kuntoutuspalveluja (fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia). Kaikki monipuolisissa palvelukeskuksissa tapahtuva toiminta ei ole pelkästään sosiaali- ja terveystieteiden järjestämää, vaan keskeistä on eri yhteistyökumppaneiden, kuten kaupungin muiden hallintokuntien (esimerkiksi liikunta- ja kulttuuritoimen), järjestöjen ja vapaaehtoisten toteuttama toiminta. Monipuolisissa palvelukeskuksissa on myös ravintola-, kampaamo- ja muita palveluja.

Monipuolisen palvelukeskuksen palvelukirjo on laaja, ja palveluja ovat muun muassa palvelukeskustoiminta, omaishoidon toimintakeskustoiminta, päivätoiminta, lyhytaikainen osavuorokautinen ja ympärivuorokautinen hoito, arviointi- ja kuntoutustoiminta sekä pitkäaikainen ympärivuorokautinen tehostettu palveluasuminen tai laitoshoido. Monipuolisen palvelukeskuksen läheisyyteen on järkevää sijoittaa myös kohtuuhintaista, ikääntyneille suunnattua vuokra- ja omistusasuntotuotantoa, jolloin palvelukortteliajatus toteutuu.

Esittelijä

09.02.2015

Kj/3

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Allekirjoitettu, Kantola Helena valtuustoaloite
- 2 Kantola Helena valtuustoaloite

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Kiinteistölaunta

Päätöshistoria

Kiinteistölaunta 11.12.2014 § 596

HEL 2014-011020 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölaunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Helena Kantolan ja neljän muun valtuustoaloitteesta ikääntyneiden kuntoutuspalveluista, kortteliasumisesta ja sosiaali- ja terveystilavien tasa-arvoisesta toteuttamisesta seuraavan lausunnon:

”Tilakeskus huolehtii Helsingin palvelutilaverkosta ja toteuttaa tilahankkeita palveluita tuottavien hallintokuntien muuttuvien tarpeiden ja valtuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti siten, ettei tilamäärä kasva ja siten, että hankkeet priorisoidaan investointiohjelmaan turvallisuuden ja terveellisuuden sekä hallintokuntien tarpeen mukaan.

Jos aloitteessa mainittu ikääntyvien kuntoutuspalveluiden ja kortteliasumisen sekä sote-lähipalveluiden tuottaminen edellyttää palvelutilojen järjestämistä näille toimintoille sosiaali- ja terveystoimen tarpeisiin, tilakeskus toteuttaa ne edellä mainittujen strategiaohjelman tavoitteiden sekä kaupunginhallituksen vuonna 2009 hyväksymän tilahankeohjeen mukaisesti.

09.02.2015

Kj/3

Varsinaiset asuinrakennushankkeet eivät kuulu tilakeskuksen toimialaan. Palvelukorttelin toimintakonsepti saattaa edellyttää hanketta, jossa samassa rakennuksessa on asuntoja ja esimerkiksi maantasokerroksessa yhteisiä palvelutiloja. Tällaisia ovat esimerkiksi monipuoliset palvelukeskukset. Tällöin tilakeskus toimii tilahankkeen toteuttajan ja käyttäjän kanssa yhteistyössä mahdollisimman toimivan ratkaisun aikaansaamiseksi. Jos tällaiseen konseptiin halutaan sisällyttää liiketiloja kuten parturi tai ravintola, tulisi nämä ensisijaisesti toteuttaa erillisenä yksityisesti rahoitettuna hankkeena. Jos tällainen liiketila sijoitetaan sosiaali- ja terveystoimen rakennukseen, tulee sosiaali- ja terveystoimen olla päävuokralainen.

Kiinteistöviraston tilakeskus on valmis toimitilojen osalta osallistumaan kaupunginhallituksen selvitystyöhön, jos selvitys päätetään käynnistää."

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Anne Löfström, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 40333
anne.lofstrom(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 18.11.2014 § 398

HEL 2014-011020 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi valtuutettu Helena Kantolan ym. valtuustoaloitteesta ikääntyneiden kuntoutuspalveluista, kortteliasumisesta ja sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tasa-arvoisesta toteutumisesta seuraavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystoimen palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2030 - suunnitelman mukaisesti Helsingissä kehitetään edelleen monipuolisia palvelukeskuksia. Monipuolisella palvelukeskuksella tarkoitetaan paikallista tai alueellista palvelukokonaisuutta, joka kokoaa pääasiassa ikääntyneille ja monisairaille tarkoitettuja palveluja ehkäisevistä palveluista korjaaviin palveluihin ja turvaa kokonaisvaltaisen, tarpeen mukaisen tuen tarjoamisen väestölle. Monipuolisen palvelukeskuksen palvelukirjo on laaja, ja palveluja ovat muun muassa palvelukeskustoiminta, omaishoidon toimintakeskustoiminta, päivätoiminta, lyhytaikainen osavuorokautinen ja ympärivuorokautinen hoito, arviointi- ja kuntoutustoiminta sekä pitkäaikainen ympärivuorokautinen tehostettu palveluasuminen tai laitoshoido.

09.02.2015

Kj/3

Kaikissa monipuolisissa palvelukeskuksissa asioi runsaasti lähialueella asuvia ikääntyneitä asukkaita. Monipuolisen palvelukeskuksen läheisyyteen on järkevää sijoittaa myös kohtuuhintaista, ikääntyneille suunnattua vuokra- ja omistusasuntotuotantoa, jolloin palvelukortteliajatus toteutuu.

Helsingissä palvelurakenne on jo vuosien ajan muuttunut niin, että suurempi osa ikääntyneestä väestöstä asuu kotona, ja laitoshoidon osuus ympärivuorokautisesta hoidosta on vähentynyt ja tehostetun palveluasumisen osuus on noussut. Sairaaloimintaa on kehitetty geriatrisen akuuttihoiton ja kuntoutuksen suuntaan, ja hoitajakset ovatkin lyhentyneet merkittävästi ja hoitajaksojen määrä on kasvanut pienentyneestä sairaansijamäärästä huolimatta. Samoin sairaalasta kotiin palaavien ikääntyneiden määrä on noussut. Myös muita kotona asumista tukevia palveluja kehitetään aktiivisesti.

Ikääntyneiden avosairaanhoidon palveluja ja suun terveydenhuollon palveluja integroidaan monipuolisen palvelukeskuksen palveluihin. Lisäksi monipuolisen palvelukeskuksen palveluihin voi kuulua ikääntyneille kohdennettuja mielenterveys- ja päihdepalveluja ja kuntoutuspalveluja (fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia). Kaikki monipuolisissa palvelukeskuksissa tapahtuva toiminta ei ole sosiaali- ja terveysviraston järjestämää, vaan keskeistä on kumppaneiden, kuten kaupungin muiden hallintokuntien (esimerkiksi liikunta- ja kulttuuritoimen), järjestöjen ja vapaaehtoisten toteuttama toiminta. Monipuolisissa palvelukeskuksissa on myös ravintola-, kampaamo- ja muita palveluja. Monipuolisia palvelukeskuksia on Helsingissä jo 10 eri puolella kaupunkia, ja palveluverkkosuunnitelman mukaisesti tavoitteena on lisätä niitä 13:een vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Kampissa toimii asiakasmäärältään merkittävä avoin palvelukeskus.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Monipuolisen palvelukeskuksen toimintamallin mukainen palvelujen järjestämistapa edistää ikääntyneiden terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä muun muassa parantamalla palvelujen integraatiota, saatavuutta ja saavutettavuutta."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi